
IK LIG ER NIET WAKKER VAN... AVO-leraren uit het lager beroepsonderwijs over onderwijsvernieuwing - VON, Bilthoven, 1976, 158 p.

Het boek gaat over onderwijsvernieuwing in de praktijk. Om de zaak zo concreet mogelijk te bespreken, wordt uitgegaan van gesprekken met zes leraars uit het LBO (onze beroepsschool), zeker niet de gemakkelijkste onderwijssoort ! Het vreemde is dat je als leraar in het algemeen vormend onderwijs zoveel van de problemen die deze mensen ontmoeten, terugvindt in je eigen situatie, zij het soms in mindere mate : ongeïnteresseerde leerlingen ("och meneer, geef maar gewoon les"), apatische collega's ("jongen, 't zijn parels voor de zwijnen"), bange directeurs ("de homologatie ! de naam van onze school !"), verontruste ouders ("zullen ze wel meekunnen in hun verdere studies ?") enz. enz. De zes leraars uit de beroepsschool vertellen in een eerste hoofdstuk over hun kleine succesjes en hun grote ontgoochelingen. Opvallend is dat het alle zes mensen zijn die geloven in de noodzaak van onderwijsvernieuwing, maar die er in de praktijk veel last mee hebben. Tegenover hun aarzelingen stelt het schrijverscollectief dan in het derde hoofdstuk zijn kijk op het onderwijs : de ongelijke kansen op school, de ongelijke waardering van arbeid, de schoolse school. Er blijkt een Fundamenteel verschil tussen de benadering van de zes leraars en van het schrijverscollectief en in een tweede interview met de zes wordt gespeurd naar de oorzaken hiervan. Het vijfde hoofdstuk lijkt mij het belangrijkste : het heeft als titel : "Regels om te overleven". Hier wordt een strategie gesuggereerd aan leraars die in hun eigen school aan onderwijsvernieuwing willen gaan doen. Uit het voorgaande zou al moeten blijken dat deze

strategie geen passe-partout kan zijn : voor ingewikkelde problemen bestaan geen eenvoudige oplossingen. Daardoor is de voorgestelde strategie ook zo soepel : je kunt er werkelijk in elke school beperkte veranderingen mee beginnen, zonder je tanden erop te breken, zelfs als er maar twee collega's meewillen en iedereen zich onvoldoende voorbereid acht. De auteurs zeggen : "Het plan dat je uiteindelijk bedenkt, moet haalbaar zijn. Wees hard tegen jezelf : begin niet aan iets dat in de praktijk niet kan lukken, door welke onbenullige oorzaak dan ook. Wees tevreden met wat wél kan : dat moet iedereen." (p. 104). In dit opzicht is dit boek de noodzakelijke pendant voor bestsellers over onderwijsvernieuwing als "Leren in vrijheid" of "Teaching as a subversive activity", die naar mijn gevoel veel te licht over het probleem van de strategie heenglijden.

Het boek heeft zijn titel tegen : het is geschreven voor mensen die er juist wél wakker van liggen. Ze kunnen nu ophouden met dagdromen.

Roger.

"Ik lig er niet wakker van..." kost 140 fr. Het wordt je toegestuurd als je 160 fr. overschrijft op rekening 068-0389380-49 van de VON te Edegem.